

Ulla®uniapneakyselyn validointi – pilottitutkimus

Erik Mandelin LT (1,3), Heidi Furu tth el (2,3), Andreo Larsen dosentti (1)

(1)Doctagon Pihlajalinna, (2) Helsingin yliopisto, (3) Työterveyslaitos,

Noin 17% keski-ikäisistä miehistä ja 9% naisista uskotaan sairastavan keskivaikavaa- tai vaikeaa uniapneaa (1) Lääkärin diagnosoimalla uniapnealla on yhteys tuleviin pitkiin sairauspoissaoloihin ja työkyvyttömyyseläkkeisiin (2). Uniapnean katsotaan olevan hyvin alidiagnostisoitu sairaus (3) ja kustannustehokkaita seulontamenetelmiä ei ole. Korkean hinnan vuoksi työterveyshuollossa hyvin harvojen työpaikkojen sopimukseen kuuluu yöpolygrafiatutkimuksia ja kustannustehokkaiden seulontamenetelmien tarve on merkittävä; olemassa olevien kyselyiden herkkyys ja tarkkuus ei ole erityisen hyvä.

Tutkimuksessamme tulemme seulomaan noin 200 henkilön asiantuntijaorganisaatiossa hyvinvointikyselyn perusteella päiväväsmyksestä kärsiviä henkilöitä, joille teemme kehittämämme UnenLaatuLomake (Ulla)-uniapneakyselyn ja yöpulssemiometriä sekä yöpolygrafian (kultainen standardi). Tarkoituksenamme on arvioida kehittämämme Ulla-kyselykaavakkeen kykyä löytää uniapneapotilaat tutkimuspopulaatiosta, määrittää testin herkkyyttä ja tarkkuutta sekä arvioida testin osuvuutta verrattuna muihin käytössä oleviin kyselyihin (esim. Epworth sleepiness scale ja Stop Bang).

Mikäli Ulla-kyselylomakkeella pystytään löytämään uniapneatapaukset aiempaa paremmalla tarkkuudella, voitaisiin sitä mahdollisesti käyttää väestötasolla ja työterveyshuolloissa kustannustehokkaana menetelmänä uniapnean seulontaan, ja uniapneasta kärsiviä yksilöitä pystyttäisiin löytämään aiempaa enemmän. Tällä voisi olla merkittävä kansanterveydellinen ja työkykyvaikutus.

Viitteet:

1. Peppard PE, Young T, Barnet JH ym. Increased prevalence of sleep-disordered breathing in adults. *Am J Epidemiol* 2013;177:1006-14
2. Sjösten N, Kivimäki M, Oksanen T ym. Obstructive sleep apnoea syndrome as a predictor of work disability. *Respir Med* 2009;103:1047-55
3. Hengitysliitto(<https://www.hengitysliitto.fi/fi/hengityssairaudet/uniapnea>)